

aktivit

Když i pot zabíjí

Zdokonalovací výcvik S. E. R. E.
v horském prostředí Krkonoš

report

Připraveno
ve spolupráci
s redakcí:

Zdokonalovací výcvik S. E. R. E. v horském prostředí Krkonoš

Když i pot zabíjí

V náročném terénu v Krkonoších se na konci prosince uskutečnil dokonalovací výcvik zaměřený na skupiny i jednotlivce označovaný zkratkou S. E. R. E. z anglického „Survival, Evasion, Resistance and Extraction“ (v překladu „přežití, únik/vyhýbání se zajetí, odolávání v zajetí a vyzvednutí“). Zahrnoval denní i noční přesuny v horském terénu, včetně krkonošských hřebenů.

Výcvik, který byl realizován v souladu s plánem činnosti 7. mechanizované brigády, zaštiťoval 73. tankový prapor a zúčastnili se ho také příslušníci 72. mechanizované praporu. Skupina odvážných testovala své schopnosti pod vedením vedoucího výcviku instruktora S. E. R. E. a přežití nadrotmistra Jana Šléšky, vedoucího instruktora vojenského lezení nadrotmistra Boleslava Klapucha a vedoucího instruktora přesunů na sněhu a ledu četaře Petra Stacha. Cílem náročného pětidenního výcviku bylo zdokonalení cvičících v plánování a provádění taktických přesunů v obtížném horském terénu ve dne i v noci. Instruktori v rámci kurzu využili své poznatky z předchozích výcviků a zkušenosti ze zahraničních kurzů S. E. R. E. britského Královského letectva či kurzu Mountain Survival u GAM v Modanu ve francouzských Alpách. Součástí přesunů byla také aplikace protisledovacích opatření. Ve srovnání se zmíněným Mountain Survival u GAM v Modanu ve francouzských Alpách či kurzu RAF je omezením doba výcviku. Oproti zahraničním výcvikům, které standardně trvají 12 až 21 dní, se bohužel více jak týdenní výcvik v této specifické oblasti těžko prosazuje.

Pot v extrémních podmínkách zabíjí

Účastníci tohoto komplexního výcviku si vyzkoušeli své hraniční možnosti vlastního organismu v extrémních klimatických podmínkách. V počátcích výcviku museli zvolit vhodnou skladbu oblečení, tak aby udrželi optimální termoregulaci těla při náročných horských přesunech. „Jedna věc je fyzická stránka, kdy si každý ověřil, co zvládne a vydrží, druhá věc, a ta je ještě důležitější, je poznání toho, jak se vlastní tělo a celý organismus chová v mrazivých podmínkách,“ nastínil vedoucí výcviku, instruktor S. E. R. E. a přežití nadrotmistr Jan Šléška. Podle něj je nutné umět přizpůsobit oblečení aktuálním povětrnostním vlivům a nezpotit se. „Pot v extrémních podmínkách zabíjí. Tělo by se mělo zahřát vlastním pohybem, aniž by bylo dotýcnému horko, a současně nesmí pociťovat zimu,“ doplnil nrtm. Šléška. V další části výcviku se cvičící zdokonalovali ve schopnosti, jak využít přírodu a její zákony tak, aby jim pomáhala. Důležitým prvkem pro přežití v extrémních podmínkách je schopnost maximálně využít běžně používané vybavení nejen

tradičním, ale i improvizovaným způsobem. Případně, jak čelit špatným klimatickým podmínkám bez vybavení. K tomu všemu je potřeba neztratit v krizové situaci sebekontrolu, aplikovat tzv. STOPku – Stát, Trochu se zamyslet, Okouknout situaci a Plánovat co dál. Zachovat si pozitivní přístup i myšlení a dokázat přitom překonat řadu stresových faktorů.

Dobře zvolená výbava

V Krkonoších, především na hřebenech, kde vane silnější vítr, má na lidi vliv ještě takzvaná pocitová teplota. Například na Sněžce, kde bylo zhruba minus 10 stupňů Celsia, ale foukal tam silný vítr, je pocitová teplota i minus 30 nebo ještě nižší. V rámci výcviku byly nejnáročnější přesuny s materiálem s aplikací protisledovacích opatření. Jak říkají francouzští instruktoři: „Le plus grave problème à la montagne c'est le poids!“ (V horách je váha vybavení vaším největším nepřítelem!). Pouhých pár kilogramů nad rámec ubírá několikanásobně víc energie. Z toho důvodu je nutné vzít zase více jídla, čímž se nevyřeší

A fakta

Výcvik S. E. R. E. se dříve využíval především u letectva a pak se rozšířil mezi všechny vojáky. Účelem tohoto výcviku není pouze naučit se přežít, ale také osvojit si postupy, které se používají v případě záchrany či vyzvednutí vojáka z místa operace a jsou po celém světě stejné. Zkušenosti ze zahraničních misí potvrzují, že je životně důležité vědět, jak se v nastalých situacích zachovat.

problém velké hmotnosti batohu a dostáváme se do začarovaného kruhu. Výcvik kromě dobře zvolené výbavy a výstroje prověřuje i její kvalitu, takže například současné pletené kukly nesplňují požadavky kladené na pokrývky hlavy pro dané období.

Patnáct minut rozhoduje

Vojáci byli velice překvapeni, jak rychle klesá křivka na přežití v lavině v závislosti na čase. Jak uvedl čet. Petr Stach: „Nepodlehne-li zasažený lavině při samotném nárazu a transportu v ní, má šanci na přežití v prvních patnácti minutách přibližně 92 procent zasypaných, v 35 minutě však přežije jen něco kolem 30 procent zasypaných.“ V horách je nutné mít správné a funkční vybavení, které musí bezpodmínečně ovládat každý, kdo se pohybuje v lavinových svazích, ale i na místech, která mohou být charakteristická častými splazy nebo lavinovými pastmi. Lavinový set musí být vždy kompletní, jakákoli absence jednotlivých částí setu výrazně prodlužuje čas nalezení a následného vyproštění z laviny. Poté si cvičící postavili sněhovou jeskyni, v níž pak přečkali nepříznivé počasí. Součástí výcviku bylo i poskytnutí první pomoci, stabilizování raněného, nouzová signalizace pro přivolání záchranných prostředků a následná evakuace. Kurz měl rychlý spád a někdy možná až hektické tempo prověřující schopnost cvičících reagovat operativně či intuitivně – přizpůsobování se dané situaci, rozkazům a rozhodnutím vydávaným doslova za běhu a bez dlouhých porad. Potvrdilo se ale, že provádění více druhů technik speciálních tělesných příprav s taktickými postupy S. E. R. E. činí výcvik efektivnějším.

Text: nrtm. Jan Šlěska, kpt. Ladislav Kabát,
foto: nrtm. Pavel Vystrčil

Příslušníci 71. mpr drilují taktiku v náročném zimním prostředí

Příprava na Komando

Kurz Komando organizuje Velitelství výcviku – Vojenská akademie Vyškov s cílem vycvičit vhodné kandidáty na základní velitelské funkce. Nemá v české armádě obdobu a náročností ho lze srovnávat například s kurzy přežití amerických Rangers. Trvá 26 dní a předchází mu dvanáctidenní výběrové řízení. Jeho zvládnutí vyžaduje vysokou fyzickou i psychickou připravenost a dokončí jej velmi malé procento účastníků. Pro vojáky z Hranic tak jde o opravdovou výzvu, na kterou je třeba se náležitě přichystat.

V novodobé historii se AČR začala větší měrou podílet na zahraničních operacích. Po Bosně a Kosovu to byl Irák, v současné době hlavně Afghánistán a Mali. Na těchto zahraničních operacích se začalo ukazovat, že kromě kvalitně připravených vojáků potřebujeme i kvalitně připravené velitele. A to především ty na nejnižších stupních. Na patrolách totiž tihle rozhodování nesou velitelé družstev a čet. Jsou to právě velitelé malých jednotek, kteří se musí mnohokrát ve zlomku sekundy rozhodnout a nést odpovědnost. Ne všichni velitelé však byli kvalitně připraveni nebo měli dostatečné zkušenosti. Proto se ukázala potřeba výběrového

kurzu, který by byl zaměřen na prohloubení schopností nejnižšího velitelského sboru. Tak vznikl kurz Komando.

Duchovním otcem Opatu

Za otce kurzu lze jednoznačně považovat armádního generála Aleše Opatu. Ten také stanovil určení kurzu, tedy rozvoj velitelských schopností vybraných důstojníků, praporčíků a rotmistrů, po nichž se vyžaduje efektivní jednání ve funkci velitele malé jednotky (družstvo, četa) v reálném taktickém prostředí za psychického a fyzického stresu blížícího se reálnému boji.

Důraz je položen na rozvoj individuálních velitelských dovedností a zvyšování schopnosti plánovat, řídit a vést malé pěší, mechanizované, výsadkové a aeromobilní jednotky v síle družstva a čety. První kurz probíhal na jaře 2005 ve vojenském újezdu Boletice.

Extrémní zátěž

Kurz Komando je určen hlavně pro velitele. Jak pro stávající, tak i pro ty, kteří se jimi teprve stanou. Je jedno pořekadlo: „Nejsou špatní vojáci, jen špatní velitelé“. A možná na tom něco bude. Velitelské schopnosti musí mít člověk v sobě. Nedají se naučit, jen prohloubit

a zdokonalit. Velitelská funkce není pro každého a ne každý ji chce zastávat. Zodpovědnost velitele za své muže je někdy obrovská. Právě k prohlubování velitelských schopností by měl být určen kurz Komando. Podobný kurz už v armádě máme. Konkrétně Kurz velitelů družstev. Komando jde ale trochu jiným směrem. Vše se děje pod extrémním fyzickým a psychickým tlakem.

Náročná příprava

Příprava na kurz Komando, který se uskuteční v průběhu března, si vyžádala náročný výcvik a pilování taktiky. Zahrnovala hvězdicové pochody, náročné běhy na osm kilometrů s osmikilovou zátěží na čas a také přesuny na dvacet kilometrů s dvacetikilovou zátěží. Příprava byla také zaměřena na manipulaci se zbraní CZ Bren 805, topografickou, spojovací a ženijní přípravu i bojové drily. Vojáci procvičovali plánování boje a operací, ale i samotné plnění úkolů – taktické přesuny, boj s nepřítelem, průzkum objektů, vytváření léček a podobně. Právě průzkum objektů a eliminace nepřítele byla součástí řady námětů, přičemž vyhodnocení probíhalo každý den.

Eliminace nepřítele

Vytěžení zpravodajských informací patří k nejdůležitějším činnostem v místě nasazení, ať již šlo v tomto případě o Myslejšovice či Libavou, kde vojáci z Hranic cvičí nejčastěji. Právě neznalost terénu a prostředí vytváří ty nejlepší podmínky, které lze dosáhnout, oproti

prostoru VVP Libavá, kde vojáci znají takřka každé stéblo a větývku. V případě obsazení domu nepřítele šlo o náročný předchozí průzkum, kdy pozorovatelé přesně museli určit počet hlídek, jejich výzbroj, možnosti, ale třeba i zvyky. Poté bylo vyhodnoceno celé prostředí i s ohledem na možné rukojmí, výbušniny v objektu atp. Samotný přepad a eliminace je až poslední částí přípravy.

Rotmistr Tomáš Hirka, který vojáky z Hranic vedl, popsal situaci následovně. „Nepřítel se nachází v budově, která je na volném prostranství. Je zde jen minimum terénních nerovností a překážek a proto je třeba celý zásah perfektně zkoordinovat, aby proběhl rychle, hladce a samozřejmě bez újmy na zdraví,“ popsal rotmistr Hirka. Ten se musel, stejně jako ostatní, vyrovnat s drsným podnebím, kdy teploty klesaly až k mínus dvaceti stupňům.

Eliminace hlídek

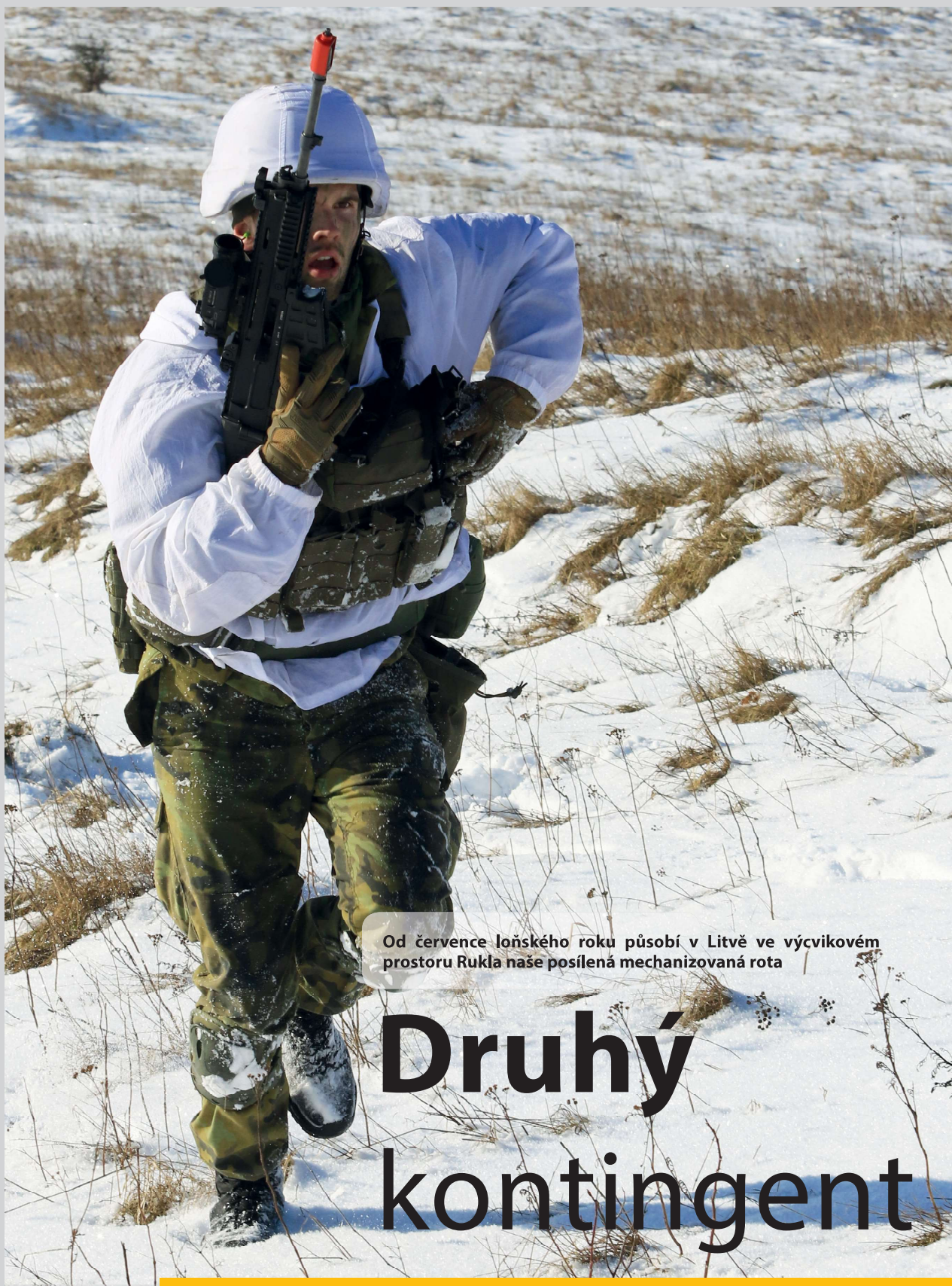
V okamžiku zaujetí pozic přichází akce samotná. Nepřítel má stráž na střeše a před budovou, leč ta je poměrně laxní a povídá si. Vojáci se proto nachystají ve formaci připomínající vláček, díky které pokryjí maximum prostoru, tedy jejich oči vidí všude. Rychle se blíží k budově, zatímco je kryje střelba z lesa. Ta eliminuje hlídku na střeše a před budovou. Vojáci vcházejí do budovy, část zůstává venku a kryje jak perimetr proti případnému protiútoky, tak kontroluje zlikvidovaného nepřítele. Budova je vyčištěna, uvnitř je ještě jeden agresor, který se nezmůže na výstřel a je zlikvidován. V tento okamžik

A fakta

Kurz Komando se obvykle koná dvakrát ročně. Tradici navazuje na britské jednotky Commandos, které byly cvičeny na náročné výsadkové akce. Obvyklá úspěšnost nedosahuje ani dvaceti procent. Vojáci, kteří jej dojdou do konce, patří tedy mezi skutečnou elitu. Ten nejlepší poté získá i legendární FS dýku (Fairbairn-Sykes), která byla pomyslným symbolem jednotek Commandos.

kromě zajištění objektu přichází na řadu zajištění materiálu v podobě map, spojovacích prostředků a dalších plánů. Z těch vojáci vyhodnotí další situaci, ale především pak zjistí další postavení nepřítele a jeho úmysly. Střelba tak utichá a nastává zrychlený odsun za užití dýmovnic pro krytí pozic. I tak vypadala náročná příprava, která vojáky chystala na prakticky ten nejtvrděší a nejnáročnější kurz, který AČR organizuje. Na konci března budeme znát počet úspěšných absolventů, včetně toho nejlepšího.

Text a foto: Michal Voska

Od července loňského roku působí v Litvě ve výcvikovém prostoru Rukla naše posílená mechanizovaná rota

Druhý kontingent

Od července loňského roku působí v Litvě ve výcvikovém prostoru litevské armády Rukla praporeční úkolové uskupení eFP (Enhanced Forward Presence) BG Litva, jehož součástí bylo od července loňského roku i rotní úkolové uskupení postavené na bázi mechanizované roty ze žateckého 41. mechanizovaného praporu. Češi tu jsou součástí bojového uskupení společně s vojáky z Belgie, Holandska, Lucemburska, Německa a Norska. Koncem ledna letošního roku se žatečtí vojáci vystřídali, operační úkol převzal druhý kontingent pod velením majora Václava Pejchara.

Po dobu působení byl hlavní základnou české jednotky výcvikový prostor litevské armády Rukla, vzdálený sedmdesát kilometrů od Vilniusu. Základ jednotky tvořilo 230 vojáků ze 41. mechanizované roty ze Žatce s obrněnými vozidly Pandur, posílené ženijní četou, logistickou jednotkou a zdravotnickým prvkem.

Češi se zapojili do tří velkých cvičení

Během svého půlročního působení v Litvě se česká jednotka zúčastnila tří velkých cvičení. „Naši vojáci se zapojili do cvičení Namejs, které proběhlo na území Lotyšska, a působili tam jako jednotka protivníka, tzv. OPFOR,“ informuje velitel 1. rotního úkolového uskupení eFP Litva podplukovník Jiří Libal. „Cílem bylo ověřit schopnost naší interoperability a schopnosti vést společně bojovou činnost jak s lotyšskou armádou, tak s jednotkami NATO v rámci eFP Lotyšsko. Dále jsme se zúčastnili cvičení Beowulf a Iron Wolf, která se konala v Litvě. Mechanizovaná rota vybavená Pandury byla certifikována cvičením pod řízením litevské brigády Iron Wolf.“

V rámci cvičení Iron Wolf prošlo praporní úkolové uskupení eFP BG Litva, jehož součástí bylo také 230 českých vojáků, úspěšně certifikací, a bylo tak připraveno pro všechny bojové činnosti konfliktu vysoké intenzity. Česká jednotka tu působila společně s vojáky Německa, Holandska, Belgie, Lucemburska a Norska. Do certifikačního cvičení pod řízením litevské brigády Iron Wolf se navíc zapojily i jednotky Estonska, Kanady, Velké Británie a Itálie.

Zátaras, léčky i bojová postavení

„Prověření připravenosti zahájil sto padesát kilometrův přesun vojáků i těžké techniky, včetně tanků Leopard a pásových vozidel CV90, do výcvikového prostoru,“ popsal úvod certifikačního cvičení velitel české jednotky podplukovník Jiří Libal. „Po rozmištění se jednotky začaly připravovat na boj. Souběžně s tím probíhal na základě rozkazu plánovací proces k boji na zdrženou, a totéž činil i protivník.“

Vojáci připravili obranu včetně budování výbušných i nevybušných zátarasů, připravovali léčky a zaujali bojová postavení. „Samotná bojová činnost probíhala několik dní,“ pokračuje podplukovník Libal. „Poté, co jsme zastavili útok nepřítele, byl zahájen protiútok a vytlačení nepřítele zpět. Operaci pak zakončilo osvobození vesnice, která byla obsazena protivníkem. Právě tento úkol měla na starosti česká mechanizovaná rota s obrněnci Pandur a v jeho plnění byla velmi úspěšná.“

Po celou dobu jednotky podporovalo dělostřelectvo, ženisté, jednotky průzkumu, letectvo a logistika. „V rámci plnění úkolu byly procvičovány veškeré možné scénáře, které mohou při operacích vysoké intenzity nastat, včetně ošetřování a odsunu raněných nebo zacházení se zajatci a civilisty,“ dodává velitel české jednotky.

Logistika v bojovém poli

Svou roli si v rámci bojového nasazení vyzkoušela i logistická část české jednotky. Dopravit proviant bez jakýchkoli ztrát do místa aktuálního nasazení jednotky, to byl jejich hlavní úkol. Strava a voda, to je základ přežití vojáka v poli.

„Naši logistika si prověřili orientaci v neznámém terénu, komunikaci s nasazenými jednotkami, rychlé přesuny v nepřijemném terénu a zároveň i rychlé stažení z bojového pole,“ zdůraznil velitel. „Bojová péchota však musí

být v rámci přípravy svých osobních věcí, které má při nasazení u sebe, připravena i na to, že bude muset několik dnů přežít bez možnosti logistické podpory. Proto je každý náš voják v rámci výcviku drilován na přežití v terénu, včetně obstarání stravy a vody přímo v místě aktuálního nasazení.“

Boj na zdrženou

V rámci působení naší jednotky v Litvě česká jednotka zúročila náročnou přípravu před samotným nasazením. Probíhala jak v domácím prostředí v Doupovských horách, tak přípravu v rámci certifikačního cvičení v německém výcvikovém prostoru Altmark. Vojáci drilovali taktiku tzv. boje na zdrženou. „To znamená neustálé stahování ze zaujatých pozic a udržování kontaktu s nepřítelem, využívání velkého systému zátarasů, což pro nás byla relativně novinka,“ vysvětluje velitel jednotky podplukovník Jiří Libal. „Důležité pro nás bylo i sladění všech našich prvků a zároveň pak i sladění s ostatními prvky zúčastněných armád.“

Individuální příprava armád, společné nasazení

„Úkolem mezinárodní jednotky je především vybudovat a bránit prostor obrany praporu,“ vysvětluje

podplukovník Libal. „V případě útoku nepřítele se pak jedná o tzv. boj na zdrženou, což znamená odrazit útok, zastavit postup a rychle se stáhnout do dalšího prostoru obrany praporu. Pro vojáky je to náročné především v tom, že v obranných pozicích musí vydržet mnoho hodin a nesmí jim uniknout žádný pohyb nepřítele.“ Velitel jednotky pak zdůraznil, že úkolem jednotlivých armád bylo zejména jejich sladění v jednu bojovou jednotku.

Střídání českého kontingentu

Koncem ledna letošního roku došlo v misi Armády České republiky k předání operačního úkolu. Příslušníci prvního kontingentu odjeli do České republiky a vystřídali je vojáci z druhého kontingentu. Také jádro druhého kontingentu tvoří příslušníci 41. mechanizované roty ze Žatce v počtu dvou set vojáků.

V rámci střídání kontingentů došlo také na střídání postu velitele české mise. Podplukovníka Jiřího Libala vystřídal major Václav Pejchar. Spolu s nimi působí v této pobaltské zemi Němci a Holanďané.

Text: Jana Deckerová, foto: Jan Kouba

Do čtyř minut ve vzduchu

Ranění z dopravních nehod, náhlá bezvědomí, úrazy malých dětí, popáleniny, zranění cyklisté nebo motorkáři, to všechno jsou případy, u nichž v mnoha případech zasahuje Letecká záchranná služba Armády České republiky. Pro pacienty Plzeňského, Karlovarského i Jihočeského kraje létají armádní záchranáři čtyřadvacet hodin denně.

Na místo dorazí obvykle do dvaceti minut, většinu svého území ale pokryjí i rychleji. Armádní vrtulník W-3A Sokol může díky své výbavě létat i za ztížených povětrnostních podmínek, ve dne i v noci. V Plzni-Líních vzniklo armádní středisko Letecké záchranné služby před více než pětadvaceti lety. Před dvěma lety začala česká armáda kromě Plzeňského a Karlovarského kraje zajišťovat leteckou záchranku i pro Jihočeský kraj. K základně v Plzni-Líních proto přibyla domovská základna pro vrtulníky W-3A Sokol i v Bechyni.

Do vzduchu startují několikrát denně

Tým tvoří dvacet dva zdravotníků, kteří jsou vojáci z povolání. Slouží jak v Plzni-Líních, tak i v Bechyni. Tento vojenský tým doplňuje i třináct civilních zdravotníků. Ti předtím působili na letecké záchraně u předchozího provozovatele. Jsou to čtyři lékaři a devět záchranářů.

„Ročně se v Plzni-Líních a Bechyni nalétá při záchráně pacientů přes tisíc letových hodin,“ informuje lékař

a náčelník Odboru letecké záchranné služby a urgentní medicíny plukovník Zdeněk Pašek. „Během roku plně využijeme jak vojenské, tak i externí zaměstnance. Na obou našich stanovištích poskytujeme služby na stejné vysoké úrovni.“

V hangárech obou základen stojí několik vojenských vrtulníků v červenobílé kamufláži. Jeden je vždy připravený k okamžitému startu pro záchranu pacientů, ti ostatní jsou v péči techniků. Pokud zazní signál, vrtulník musí

do vzduchu do čtyř minut. „Často to zvládáme ale rychleji, náš medián je v Líních dvě minuty od přijetí výzvy,“ konstatuje Zdeněk Pašek. „Do limitu se bohatě vejdem.“ Při srdečních zástavách je rychlost poskytnutí pomoci nejdůležitější. Tyto pacienti se snaží vojenští záchranáři dopravit na cílové pracoviště co nejrychleji, aby měli šanci na obnovení srdeční akce a i celého organismu. Limit je v těchto případech šedesát minut, všechno proto musí klapat jako na drátkách. Do vzduchu startuje letecká záchranka české armády i několikrát za den.

Práce, při které se zachraňují životy

Než začne vojenský pilot létat s Leteckou záchrannou službou, musí mít nalétáno tisíc hodin, a specificky pět set hodin u záchranné služby. Najdou se i takoví piloti, kteří mají nalétáno několikanasobně víc. Jedním z nich je i Peter Smik, který má za sebou několik desítek let v armádě a byl i na několika misích v Afghánistánu.

„U záchranky létám přes sedmnáct let a oproti létání v misi nebo při výcviku je to úplně něco jiného,“ konstatuje pilot vrtulníku. „Tady vím, k jakému případu letím, obvykle se jedná o nějakou dopravní nehodu nebo úraz dítěte a téměř vždy jde o záchranu lidského života. Samozřejmě bych si tuto skutečnost neměl připouštět a chovat se jako profík, ale pokud víte, že se jedná o malé dítě, tak to vypustit nejde. Beru tuto svoji práci jako poslání, při němž zachraňujete životy a pokud se to podaří i díky našemu zásahu, je to fajn pocit.“

Jeho úkolem je dopravit lékařský personál na dané místo a přistát co nejbliže pacienta. „Musíme si uvědomit, že zraněný se musí naložit na palubu, místo přistání by tedy mělo být co nejbližší,“ pokračuje Peter Smik. „Mnohdy to ale není vůbec jednoduché, nejen že musím zkoumat terén a hledat vhodné místo, ale zároveň musím dbát o bezpečnost celé posádky a být připraven na okamžitý start po naložení pacienta.“

Se Sokolem ve dne v noci

Vojáci jako první letětci záchranáři létali v případě nutnosti i v noci. Nehraje pro ně roli, zda letí za světla nebo za tmy. Díky tomu, že vrtulník Sokol má odmrazování, může vzlétnout i za podmínek, kdy by jiné záchranky nemohly. „Nejsme limitováni mraky, můžeme prostoupit jako velké letadlo nad oblačnost,“ říká pilot.

Typickým příkladem je situace, kdy je třeba doletět do hor, kde je slunce, přitom zbytek kraje kryje inverze a oblačnost. „Když je ale mlha, že i ptáci chodí pěšky, neletají ani vojenské vrtulníky,“ dodává Smik. „Stejně je to i v případě silného větru. Limit je do sta kilometrů za hodinu. V těchto situacích je let nebezpečný pro všechny, nejen pro pacienta, ale i pro záchranáře.“

Posádka vojenské letecké záchranky mnohdy zasahuje v těžko přístupných oblastech. Jedná se o záchranu raněných v horském terénu nebo i z vodní hladiny. Evakuace a záchrana osob právě z vodní hladiny pomocí vrtulníku je jednou z nejnáročnějších činností záchranných prací. Proto posádka prochází pravidelným výcvikem.

Výcvik alfou a omegou

Drilování taktických postupů záchran a evakuace osob z vodní hladiny za použití vrtulníku Armády ČR je pro posádku vojenských leteckých záchranářů velmi důležité. Procházejí proto pravidelným výcvikem obvykle

v součinnosti se složkami Integrovaného záchranného systému.

Všechno musí být perfektně zkoordinované. Na vodní hladině se pilot nemá čeho chytit. Palubní technik ve dveřích vrtulníku, to jsou pilotovy druhé oči. „Tady se pozná, jak je pilot s vrtulníkem sžitý,“ říká Peter Smik. „Lítat vodní hladinu je takzvaně „TOP“ v umění vrtulníkového pilota.“

V případě záchran raněných z vodní hladiny nejprve při nízkém průletu a s minimální dopřednou rychlostí skočí do vody záchranáři. Potom se k nim vrtulník vrací a za pomoci podvěšového lana je bezpečně přepraví na břeh. Dalším manévrem je pak záchrana z gumového člunu s využitím palubního jeřábu. Všechno musí být

perfektně zkoordinováno, aby nedošlo k ohrožení záchranců ani zachraňovaných osob.

„Při nesprávném manévru vrtulníku je záchranářův člun tlačěn proudem vzduchu a neustále ujíždí pryč,“ vysvětluje pilot. „Posádka musí provést přesný nálet a člun si přibít na vodní hladinu. Každá minuta výcviku je nesmírně cenná. Seběmenší zkušenost má v krizové ostře akci klíčový význam. Například při povodních jsou cvičeními získané zkušenosti k nezaplacení.“

Text: Jana Deckerová, foto: Jan Kouba